

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Saxonia || Et || Metropolis || Alberti Crantzii || Historici
Doctiss. Sacrae || Theologiae & Iuris Canonici Doctoris ||
celeberrimi, ac Ecclesiae Ham-||burgensis quondam
Decani**

Krantz, Albert

Coloniae, 1574

Capvt XXIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11453

porum, magnificum erat in aliena prouincia sedes tueri: quod fecere Frāci in Gallijs, Gothi in Hispanijs, & item Saxones in Britania: & ipsi rerum domini Romani, quid aliud fecere in orbe Romano, magnū regibus beneficium praestantes, si illos regio nomine dignarentur: non abripiētes quod non poterant adimere, & beneficium de eo facientes, quod per vim armorum non inuasere: ubi non tam saepe voluntas defuit, quā facultas. Sed haec interim: in Saxoniam reuertamur.

CAPVT XXIII.

Saxones igitur qui, alijs in Britaniā migrātibz, domi federāt, interea nō omnino quietā tēpora habuere: inuitante Aetio Romano patritio, cū Hunorū bellū immineret, nō difficile paruerunt: Nam armatis copijs non paucis, tāto exercitui deesse non sunt passi. Tanti autem tum conuenere diuersarum nationū, & tam magni exercitus, quantos in Europā nunq̃ conuenisse in subiectis Tolosae campis constabat: Catalaunicos tunc vocabant; cum Romanis, quorum dux Aetius, vir militari disciplina eruditissimus, & Visigothae, quorū rex Theodericus cum filio Thurismundo: Burgūdiones hac parte stabant. Franci iam recēns ex Germania Rhenum transgressi in Gallias, quorum rex Merouaeus, qui Clodion patri successit. Saxones genus hominum ea tempestate Romanis incompertū: Nam quid rerū cum illis habuerit Drusus Nero Augusti priuignus, iam in obliuionē transferat: magis verō quid cum Cimbris, quibus tum Teutonē Saxones iunxere arma: Lutetiani quoq; Parisiēses, in quem locum Franci non longē post regni sedē constituerūt, hac acie militauere Romanis. Ab Hunorū autem parte stabāt cū gente tū validissima, & multarū victrice nationū, Gepidae, Ostrogothi, tres fratres aequē reges: in

quibus erat pater Theoderici, postea Italiam magnifici regentis: Marcomanni, Quadi, Heruli, & Thuringi: qui omnes ad quingenta millia numerum explevere. Acies in hunc modum structae sunt. Attila imbellem mulierum puerorumque turbam inter carros, quorum vis maxima suo exercitui inerat, ad proximos colles primum semouit: & inde structa apertis campis acie, sese cum Hunis suis medium locauit: Ostrogothos reges sinistro, Aeduarum Gepidarum dextro cornibus praefecit. Structum autem Theodericum Aetiumque, tardauit cōperta Sigibaris Alanorum regis perfidia: quem rescuerunt ab Attila corruptum cōstituisse, cum primum conseri pugnae esset coeptum, ex cornibus, in quorum altero sperauerat locari, ad hostes transire, ut laborantibus in praelio Romanis & Wisigothis à tergo instaret: Veriti tamen duces, ne, si in perfidum Sigibarem acerbius decernerent, Alanos pessimo loco & tempore ab alienarent, & duplici damno eos quibus ipsi carerent, hostico adderent exercitui, dissimularunt: Sigibareque, quid fieret ignorante, municipij, quod Tolosa ille proximum tenebat, portas à extra obice muniērunt: & stationes, ne Huni possent ingredi, addiderunt: ipsum verò regem cum Alanis cōtulerunt acie media cum auxilijs contineri. Theodericus exinde cum Thurismundo filio & Wisigothis, ne Ostrogothis concurrerent, sinistrum, Aetius cum Romanis & Burgundionibus ac Meroueo Francorum rege, dextrum cornu tenuere: Saxones cum Alanis media acie sunt Hunis obiecti. Fortè erat in campo tumulus virisque castris per spatium proximus: de cuius opportunitate, ut apparuit maxima, cum exercitus duces certassent, occupauit Thurismundus: Concurrentibus inde cornibus, praelium ubique est initum pro numero & multitudine maximam

atrocissimūque: Sed in tanta barbarorum quæ vtriusq;
 inerant castris colluione, aded multiplex, aded varium,
 vt nec ipsi qui aderant, pugnatōres intellexerint, quo sint
 ordine commissa certamina: Cædem verò inauditam, ac
 in medio campo riuos ac sanguinis torrentem fuisse, tali-
 ter scribētibus consentio: quod necesse fuit accidere, cum
 hinc inde armatæ legiones, in quam iratæ saeuirent, incon-
 ditam ac propè inermem multitudinē hostium obiectam
 habuere: inde ardentes inter se summis odijs Scythæ, mu-
 tua feritate ac sauitia concurrissent. Dum autem rece-
 dentes Hunos, & in fugam versos, ardentiori animo in-
 sequitur Theodericus & is gotha, suorum magis pressura
 allisus, quàm hostium ferro interfectus occubuit: & tūc
 prælium, quod ad serum diei erat cœptum, in dubiamq;
 noctem continuatum, interuentu vmbrarum vtrinque
 diremptum est. Attila postquàm se magna cum clade su-
 peratum videt, intra carrorum septa cōfugit: scutatisq;
 in circuitu, vt valli speciem pro carris stantes exhiberent,
 dispositis, sagittarios adiungit: vim hostium, quæ impro-
 uisa fieret, quoad acies strueretur, propulsaturos: Et nè
 aut viuus in potestatem hostium veniret, aut mortuus ca-
 reret sepultura, iumentorum clitellas in struem congesit:
 in qua, si durius quid accidisset, se gladio à domesticis
 confodi, ac subiectis ilicò flammis cremari iussit. Cæsa fu-
 isse eo in prælio ex vtroque exercitu CLXV. millia, qui
 minùs, qui plùs, CLXXX. scribunt. Hanc pugnā, quod
 omnium fuerit omni memoria maxima, hoc loco expli-
 cui: præsertim quia Saxones, quorum gesta prosequi-
 mur, stabant in parte victrice: oppositi medio agmine
 Hunis: in quo non mediocrem ad victoriam operam in-
 telliguntur contulisse.